

EUROPEAN CLUSTER
COLLABORATION PLATFORM

From Policy to Practice: The Clean Industrial Deal in Action

Summary

EU Clusters Talks
12 March 2025, 8:30 – 9:45 CET

An initiative of the European Union

Od politiky k praxi: Clean Industrial Deal v akci

EU Clusters Talks 12. března 2025

ZÁPIS

European Cluster Collaboration Platform jménem Evropské komise uspořádala dne 12. března od 8:30 do 9:45 SEČ EU Clusters Talk s názvem „Od politiky k praxi: Clean Industrial Deal v akci“, zaměřený na představení opatření obsažených v Clean Industrial Deal, jejich význam pro podporu konkurenceschopnosti a diskusi o aktivitách klastrů při jejich implementaci.

Program setkání

Moderace: Jennifer Baker

1. Novinky z ECCP

Nina Hoppmann, členka týmu ECCP

2. Clean Industrial Deal

Zuzana Gentner Vavrová, Policy Officer, DG GROW, Evropská komise

3. Panelová diskuse

Prof. Dr. Hannes Utikal, Project Lead, Cluster Process4Sustainability, Provadis School of International Management and Technology

Katia Ferrari, Cluster Manager, Clust-ER Greentech

Oana Raita, Executive Director, Transilvania Energy Cluster

Steffen Helledie, International Business Consultant, North Denmark EU-Office, Enterprise Europe Network

4. Možnosti financování

Nina Hoppmann, členka týmu ECCP

Klíčová sdělení

- Klastry jsou zásadní pro proměnu dekarbonizace v obchodní příležitost pro evropský průmysl.
- Přístup k cenově dostupné energii je klíčový. Klastry musí pomáhat průmyslu orientovat se v otázkách smluv, povolovacích procesů a infrastruktury.
- Zelené veřejné i soukromé zadávání zakázek bude tlačit MSP k dekarbonizaci. Klastry mohou tuto transformaci usnadnit a provázet.
- Společenské přijetí čistých technologií je zásadní. Klastry musí zapojovat nejen firmy, ale také občany.
- Investice do dovedností a zvyšování povědomí mohou aktivizovat MSP i při omezených finančních zdrojích.

- Přeshraniční spolupráce posiluje dodavatelské řetězce surovin, výzkum a inovace. Klastry by měly stát v čele tohoto úsilí.
- Regulace by měla podporovat pokrok, nikoli vytvářet překážky. Klastry musí prosazovat jasná pravidla a sladění politik.
- Klastry fungují jako mosty inovací propojující průmysl, výzkum a veřejnou správu.

1. Novinky ECCP

- Představení [pracovního programu Evropské komise na rok 2025](#).
- Přihlaste se do soutěže Young European Entrepreneur Award.
- Byly spuštěny veřejné konzultace k příštímu víceletému finančnímu rámci EU (MFF).
- Zapište si termín [EU-Ukraine Business Summit](#).
- Registrujte se na C2Lab v Zaragoze, 19.-20. března 2025.
- Registrujte se na CmR Eindhoven v Nizozemsku, 26.-27. března 2025.
- Registrujte se na CmR Heilbronn v Německu, 9.-10. dubna 2025.

2. Evropské monitorování průmyslových ekosystémů - pohled na mapování technologických center

Zuzana Gentner Vavrová, Policy Officer, DG GROW, Evropská komise

Zuzana Gentner Vavrová zdůraznila, že evropská reakce na současné geopolitické a ekonomické tlaky musí jít nad rámec klimatických cílů a aktivně posilovat konkurenceschopnost. Jednou z těchto reakcí je právě Clean Industrial Deal, přijatý 26. února. Zaměřuje se na dva vzájemně propojené sektory: energeticky náročná průmyslová odvětví a sektor čistých technologií. První z nich potřebují okamžitou podporu pro dekarbonizaci, snižování nákladů na energie a zvládnutí globální konkurence, zatímco druhý představuje základ budoucí průmyslové transformace Evropy.

Představila šest strategických „business drivers“, které tvoří strukturu Clean Industrial Deal.

Prvním je přístup k cenově dostupné energii. Zuzana vysvětlila, že ceny energií zůstávají hlavním problémem evropského průmyslu, zejména u energeticky náročných odvětví, kde mohou náklady na energie představovat až 40 % celkových výrobních nákladů. Deal podporuje nástroje jako:

- Power Purchase Agreements (PPA),
- Contracts for Difference,
- proti-záruky podporované Evropskou investiční bankou (EIB),

kteří mají stimulovat využívání čisté energie. Současně navrhuje Industrial Decarbonisation Accelerator Act, jehož cílem je zjednodušit povolovací procesy a urychlit přístup k energetické infrastruktuře.

Druhý pilíř, lead markets, se zaměřuje na podporu poptávky po nízkouhlíkových produktech. Zuzana představila koncept nízkouhlíkového označování pro klíčová odvětví, například ocelářství a cementářství, a také plánovanou revizi pravidel EU pro veřejné zadávání zakázek v roce 2026, která má zahrnout kritéria odolnosti a udržitelnosti.

Třetí pilíř se soustředí na přístup k surovinám a cirkularitu. Evropská komise již realizuje Critical Raw Materials Act a Zuzana zmínila nedávné oznámení strategických projektů zaměřených na zajištění dodávek kritických surovin. Uvedla také připravovaný Circular Economy Act a vznik Critical Raw Materials Centre, které má podporovat společné nákupy a koordinaci trhu.

V oblasti financování a investic představila návrh na vytvoření Industrial Decarbonisation Bank, která by měla mobilizovat až 100 miliard eur prostřednictvím využití prostředků Innovation Fund a příjmů z EU ETS. Vysvětlila také, že rozšíření kapacity programu InvestEU pro sdílení rizik pomůže dále snižovat rizikovost soukromých investic.

V části věnované vnějším vztahům Zuzana popsala plán Evropské komise zahájit první Green Trade and Investment Partnerships s cílem zabezpečit dodavatelské řetězce a rozvíjet vzájemně výhodné obchodní dohody. Zmínila také úpravy mechanismu Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM), včetně záměru uzavřít stávající mezery a rozšířit jeho působnost na další sektory.

Zdůraznila rovněž důležitost sladění politik přímých zahraničních investic se strategickými zájmy Evropy, aby příchozí investice přispívaly k dlouhodobé konkurenceschopnosti.

Posledním představeným pilířem byly dovednosti. Zuzana upozornila, že schopnost Evropy vybavit pracovní sílu kompetencemi potřebnými pro průmyslovou transformaci bude klíčová. Strategie Union of Skills a iniciativa Quality Jobs Roadmap mají být hlavními nástroji pro předvídaní změn, podporu restrukturalizace a zajištění sociálně spravedlivé transformace.

3. Panelová diskuse

Hannes Utikal zahájil diskusi zdůrazněním naléhavosti podpory průmyslové konkurenceschopnosti současně s dekarbonizací. Upozornil, že ve frankfurtském chemickém a farmaceutickém průmyslovém parku stále chybí řada základních infrastrukturních předpokladů pro rozsáhlou dekarbonizaci, například vodíkové potrubní sítě nebo národní energetické rozvodné soustavy. Jeho klastr se proto zaměřuje na regionální a národní spolupráci s cílem tyto mezery odstranit a zároveň rozvíjet a škálovat zelené technologie, například zachytávání uhlíku nebo udržitelná letecká paliva.

Katia Ferrari zdůraznila potřebu zahrnout do debaty také společenské přijetí změn. Upozornila, že technologický pokrok a financování samy o sobě nestačí, pokud přetrvává odpor veřejnosti vůči nové infrastruktuře. Její klastr je zapojen do významných projektů programu Horizon zaměřených na zachytávání uhlíku a současně pracuje na budování důvěry a povědomí mezi tvůrci politik i občany. Zdůraznila také význam rozvoje agrivoltaiky

a energetických úložišť prostřednictvím mezioborového dialogu a řešení roztržitého regionálního řízení.

Oana Raita popsala aktivity v severozápadním Rumunsku zaměřené na podporu inovací i občanské angažovanosti. Její klastr vybudoval unikátní infrastrukturu pro testování řešení obnovitelných zdrojů energie a aktivně se podílí na vývoji digitálních nástrojů podporujících energetickou bezpečnost. Prostřednictvím European Digital Innovation Hub a iniciativ net-zero cities se klastr věnuje také změně chování a vzdělávacím programům zvyšujícím povědomí o energetické účinnosti.

Steffen Helledie představil zkušenosti z projektu EE Energy v Dánsku, který poskytuje mikrogranty MSP dosahujícím měřitelných energetických úspor. Projekt ukázal, že samotné poradenské služby mohou vyvolat významné investice, i když grant nakonec není přidělen. Podle něj mohou jednoduché intervence, jako je rozvoj dovedností nebo zvyšování povědomí o ekonomických přínosech, nastartovat významné změny, zejména v energeticky náročných odvětvích s vysokým investičním multiplikátorem.

Mezi panelisty panovala široká shoda v tom, že sladění průmyslové konkurenceschopnosti s klimatickými cíli nevyžaduje pouze regulaci, ale také zapojení aktérů, koordinaci a transfer znalostí. Všichni řečníci se shodli na klíčové roli klastrů při zajišťování těchto aktivit prostřednictvím vzdělávání, inovací a mezioborových partnerství. Obecně byla přijata také potřeba přizpůsobovat řešení různým odvětvím a výrobním modelům, například rozdílu mezi kusovou a kontinuální výrobou.

Steffen Helledie a Katia Ferrari upozornili na problematiku zapojení MSP. Zatímco Steffen zdůrazňoval význam ekonomických pobídek a jednoduché komunikace, Katia upozornila na důležitost vzdělávání a podpůrných služeb klastrů při propojování potřeb MSP s dostupnou expertizou. Hannes doplnil strategický pohled a upozornil na střet různých úrovní ambicí mezi globálními firmami, národními vládami a místními samosprávami. Vyzdvihl potřebu většího souladu politik.

Určitý rozdíl v názorech se objevil v otázce role regulace. Oana Raita podpořila cílené regulační rámce, které umožňují a urychlují pokrok, zejména při rozvoji energetických komunit. Upřesnila, že nepodporuje větší byrokracii, ale naopak legislativu odstraňující existující překážky a umožňující firmám v průmyslových parcích efektivněji sdílet energii. Podobně Katia Ferrari zdůraznila význam regulace jako mechanismu pro sladění aktérů v rámci hodnotových řetězců a upozornila, že zelené veřejné i soukromé zadávání zakázek může představovat silný nástroj motivující MSP k dekarbonizaci.

Steffen Helledie naopak varoval před regulačním přetížením, zejména u MSP s omezenou administrativní kapacitou. Upozornil, že i když jsou MSP formálně vyňaty z některých povinností, například podle směrnice CSRD, jsou nepřímo ovlivněny požadavky přenášenými většími klienty. Helledie proto vyzval k harmonizovaným celoevropským pravidlům, která sníží roztržitost a složitost systému, a zdůraznil potřebu ekonomických pobídek a zjednodušených procesů namísto povinného compliance přístupu.

Navzdory těmto rozdílným pohledům se všichni panelisté shodli, že regulace by měla fungovat jako katalyzátor inovací a transformace, nikoli jako překážka.

Dalším tématem byla flexibilita energeticky náročných odvětví. Hannes Utikal vysvětlil, že míra flexibility silně závisí na charakteru výrobního procesu. Například v chemickém průmyslu je kvůli kontinuálním procesům obtížné upravovat provoz podle aktuální dostupnosti energie. V jiných odvětvích s modulární výrobou je však flexibilita dosažitelnější.

Otázka týkající se surovin vedla k diskusi o potřebě silnějšího vnitřního trhu EU pro sekundární suroviny. Steffen uvedl, že jde o nově vznikající prioritu v rámci Enterprise Europe Network. Současně se znovu otevřelo téma regionální roztržitosti a několik řečníků vyzvalo k celoevropské koordinaci v oblasti surovin, recyklace baterií a dodavatelských řetězců.

Panelová diskuse byla zakončena shrnutím hlavních doporučení pro převod politik do praxe. Hannes vyzval k většímu důrazu na růstové příležitosti spojené s dekarbonizací a zdůraznil potřebu podnikatelsky orientovaného a progresivního narativu. Katia a Oana apelovaly na silnější evropskou spolupráci napříč regiony a sektory a lepší koordinaci výzkumných aktivit a veřejně-soukromých investic. Steffen zdůraznil dvojí roli regulace jako omezení i nástroje podpory a vyzval k harmonizovaným rámcům, které sníží administrativní zátěž a zároveň zachovají klimatické ambice.

4. Možnosti financování

- Innovation Fund 2024 Net Zero Technologies - výroba čistých technologií (clean-tech manufacturing); uzávěrka 24. dubna 2025.
- Innovation Fund 2024 Net Zero Technologies - obecná dekarbonizace (velké projekty, středně velké projekty, malé projekty); uzávěrka 24. dubna 2025.
- Demontrace stacionárních palivových článků v komunitách využívajících obnovitelné zdroje energie; uzávěrka 23. dubna 2025.
- Inovativní výroba vodíku a pevného uhlíku z obnovitelných plynů a procesů využívajících biogenní odpad; uzávěrka 23. dubna 2025.
- Příležitosti pro MSP: výzvy [Euroclusters zveřejněné na European Cluster Collaboration Platform](#).